

Újabb marosvásárhelyi gondolatok (Csokonai Vitéz Mihály és a geopolitika)

FEUILLETON - LIX. évfolyam, 42. szám, 2015. október 16.

Csokonai Vitéz Mihály Marosvásárhely ürügyén kifejtett „gondolatai” nyilván benne voltak a kor eszmerendszerében, és kétszáz esztendő múltán Samuel P. Huntington ugyanazt mondja el, komorabban: „Az elkövetkező időszakban a világ békéjét leginkább a civilizációk összecsapása fenyegeti, és a világháború veszélyével létrehozott nemzetközi rend háríthatja el.” Nekünk nyilván nem kellett volna ezt a teóriát váratlan újdonságként fogadnunk, hiszen a Csokonai-vers tanúsága szerint is évszázadok óta ebben a Kelet-Nyugat dilemmában élünk, legfeljebb a negatív vagy pozitív előjelek kerültek időnként egyik helyről a másikra, nézőponttól függően. Ennek ellenére érthető, hogy Erdély „tatárpuszta” voltának valamiféle igazolását láttuk *A civilizációk összecsapásában*: „Legalább ötszáz éve itt húzódik a határ. Északról indul, végigfut azon a területen, ami ma Finnországot Oroszországtól és Oroszországot a balti államoktól (Észtország, Lettország, Litvánia) elválasztja; átmegy Belorusszia nyugati területein, Ukrajnán, elválasztva a görög katolikus nyugati részeket az ortodox keletiektől, áthalad Románia azon részén, ahol a katolikus magyar lakosságú Erdély helyezkedik el, végigmegy a hajdani Jugoszlávián, melyet azon a ponton vág ketté, ahol Szlovénia és Horvátország határolja a többi köztársaságot.” Hát igen, egyik szemünk sír, a másik nevet, ha arra gondolunk, hogy mennyi minden változott Csokonai Vitéz Mihály verse, illetve Aranka Györgyék 1806-ban megszűnt Nyelvmívelő Társasága óta, de egyelőre még nem „kopároznak” a medvék Maros várának helyén, még adott az esély, hogy a törésvonal nyugati oldalán maradjunk, vagy hogy ezt a törésvonalat megszüntessük, és összefogjunk a „Gyarló tudatlanság! Zablátlan indulat” ellen, ami a költő szerint minden bajunknak az oka.